

2012. aastal kasvas majandus 3,2%

Sisemajanduse koguprodukt (SKP) kasvas 2012. aastal varasema aastaga võrreldes 3,2%, teatab Statistikaamet. Täpsustatud andmetel kasvas Eesti SKP 2012. aasta IV kvartalis 2011. aasta sama kvartaliga võrreldes 3,7%.

2012. aasta

2012. aastal oli SKP jooksevhindades 17,0 miljardit eurot.

Aasta esimeses kolmes kvartalis panustas majanduskasvu kõige rohkem ehituse tegevusala. Ehitusturu kasvu vedasid hoonete remondi- ja rekonstrueerimistööd ning rajatiste ehitus. See on seotud eelkõige saastekvootide müügist saadud summa eest tehtud valitsemissektori hoonete renoveerimistööga. IV kvartalis tõusis majanduskasvu suurimaks mootoriks veonduse ja laonduse tegevusala, mida mõjutas kõige rohkem maismaaveonduse ja veetranspordi lisandväärtuste kasv.

Eesti majanduskasv sõltub oluliselt välisnõudlusest, kusjuures peamised eksportijad on töötleva tööstuse ettevõtted. Eelmisel kahel aastal oli kõige tähtsamaks SKP kasvu eestvedajaks töötleva tööstuse tegevusala lisandväärtuse suurenemine. 2012. aastal pidurdas töötlev tööstus aga SKP kasvu oluliselt, olles enim mõjutatud arvutite, elektroonika ja optikaseadmete ning toiduainete tootmise tegevusalade lisandväärtuste kahanemisest. Negatiivselt panustasid 2012. aastal majanduskasvu veel kinnisvaraalse tegevuse ning mäetööstuse tegevusala lisandväärtused. Kinnisvaraalse tegevuse lisandväärtus jooksevhindades küll kasvas, kuid hinnakasvust tingituna langesid püsivhinnad.

2012. aastal kasvas hõivatute ja töötatud tundide arv (vastavalt 2% ja 0,4%) vähem kui püsivhindades SKP. Seega suurenesid kogumajanduse tööjõu tootlikkus hõivatu ja tunni kohta vastavalt 1% ja 3%. SKP loomiseks tehtud tööjõukulud on samal ajal suurenenud. Tööjõu ühikukulu kasvas võrreldes 2011. aastaga 6%, eelmisel kahel aastal oli see näitaja languses.

Eesti majanduskasvu toetas oluliselt sisemajanduse nõudlus, mis kasvas 2012. aastal 8%. Kui 2012. aasta esimeses kolmes kvartalis oli toodetud SKP sisemajanduse nõudlusest suurem, siis IV kvartalis oli sisemajanduse nõudluse osakaal 103,4% SKP-st. 2012. aastal kokku oli see näitaja 99,1%. Enim mõjutas sisemajanduse nõudlust kapitali kogumahutus, mis kasvas 21%. Peamiselt suurendasid seda nii ettevõtete kui ka valitsemissektori investeeringud hoonetesse ja rajatistesse. Ettevõtete tooraine varud vähenesid. Kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutused suurenesid 4%, sealjuures suurim mõju oli alkoholsete jookide tarbimise, sõidukite ostmise ja isiklike transpordivahendite eksploatatsiooni (nt autokütuse ja varuosade ostmise) kasvul.

Kaupade ja teenuste eksport suurenes 2012. aastal hindade mõju arvestades 6%. Kaupade eksport kasvas 7%, mõjutatuna enim arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete väljaveo kasvust IV kvartalis. 2012. aasta esimeses kolmes kvartalis suurendas püsivhindades kaupade eksporti masinate ja seadmete väljavedu. Kaupade ja teenuste sissevedu kasvas 2012. aastal võrreldes 2011. aastaga 9%. Enim mõjutas kaupade ja teenuste importi masinate ja seadmete, elektriseadmete ning arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete sissevedu. Netoeksporti ehk kaupade ja teenuste ekspordi ja impordi saldo suhe SKP-sse oli I ja IV kvartalis negatiivne (vastavalt -0,7% ja -1,5%), kuid 2012. aastal kokku 0,5%.

2012. aasta IV kvartal

IV kvartalis oli SKP jooksevhindades 4,47 miljardit eurot. Võrreldes III kvartaliga kasvas sesoonselt ja tööpäevade arvuga korrigeeritud SKP IV kvartalis 0,9% ning võrreldes eelmise aasta sama kvartaliga muutus SKP 3,5%.

Suurimaks Eesti majanduskasvu mõjutajaks oli IV kvartalis veonduse ja laonduse tegevusala lisandväärtuse kasv, mida suurendas kõige rohkem maismaaveonduse ja veetranspordi lisandväärtuste kasv. Lisaks panustasid SKP tõusu info ja side (täpsemalt telekommunikatsiooni) ning põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi tegevusalade lisandväärtuse suurenemine.

Lisaks nimetatud tegevusaladele mõjutas oluliselt SKP kasvu ka netotootemaksude laekumiste kasvu kiirenemine 10%-ni. Selle põhjuseks oli aktsiisimaksude laekumiste suurenemine.

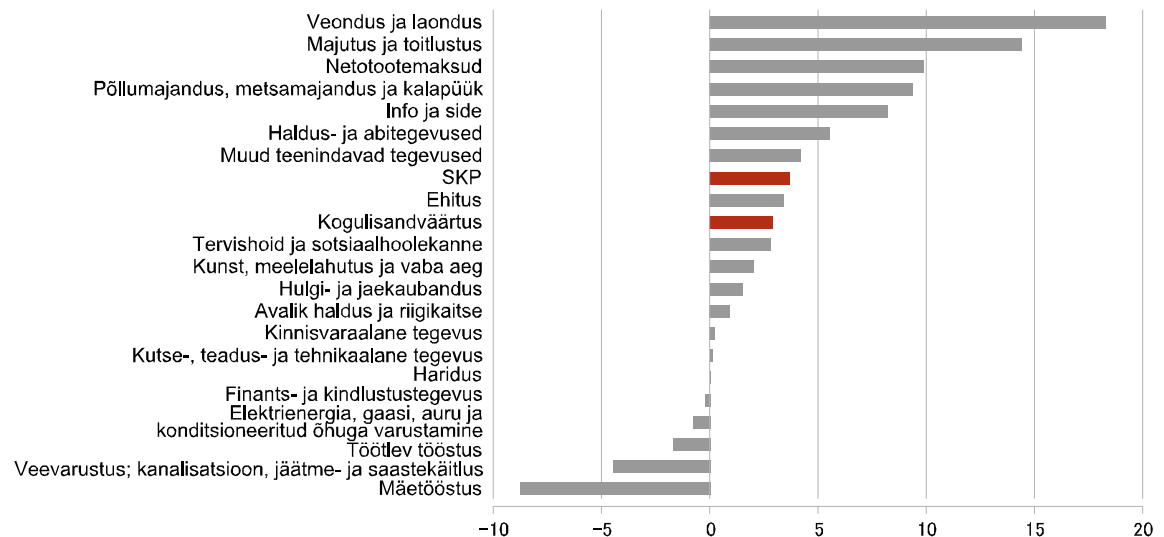
Majanduse kõige suurema osakaaluga tegevusala töötlev tööstus pidurdas IV kvartalis oluliselt SKP kasvu. Languse põhjuseks oli eelkõige metalltoodete, kemikaalide ja keemiatoodete ning elektriseadmete tootmise tegevusalade lisandväärtuse kahanemine.

IV kvartalis kasvas püsivhindades SKP kiiremini kui hõivatute arv ja töötatud tundide arv vähenes. Seetõttu suurenes kogumajanduse tööjõu tootlikkus hõivatute ja tunni kohta eelmise aasta sama kvartaliga võrreldes vastavalt 2% ja 4%. Tööjõu tootlikkus on arvutatud sesoonselt ja tööpäevade arvuga korrigeeritud näitajate põhjal. Samas on kasvanud SKP loomiseks tehtud tööjõukulud. Tööjõu ühikukulu kasvas eelmise aasta sama kvartaliga võrreldes 7%, mis näitab, et töötaja kohta makstud hüvitised kasvasid tootlikkusest oluliselt kiiremini. Tööjõu ühikukulu kasvas viiendat kvartalit järjest.

Sisemajanduse nõudluse kasv kiirenes 2012. aasta viimases kvartalis 11%-ni, moodustades SKP-st 103,4%. Kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutused kasvasid 5%. Suurim mõju oli puhke ja kultuuriteenuste (näiteks sporditeenused, kino-, teatri- ja kontserdikülastused), elektri, gaasi ja muude kütuste ning alkoholsete jookide tarbimise kasvu. Oluliselt mõjutas IV kvartalis sisemajanduse nõudluse suurenemist valitsemissektori lõpptarbimiskulutuste kasv 6%, mis oli peamiselt tingitud kaitseotstarbeliste kulutuste kasvust.

2012. aasta IV kvartalis kiirenes kaupade ja teenuste ekspordi kasv 7%-ni ja impordi kasv 12%-ni. Eesti väliskaubandust mõjutas enim arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete sisse- ja väljavedu. IV kvartalis oli netoekspordi suhe SKP-sse -1,5%, ehk import oli ekspordist suurem.

Tegevusalade lisandväärtuse kasv, IV kvartal 2012

IV kvartali kapitali kogumahutuse valitsemissektori arvestuses on tehtud korrektsioon hinnanguliselt -110 miljonit eurot III kvartali andmetes leitud vea tõttu. Esialgsed aasta andmed 2012. aasta puhul on õiged. Revideeritud SKP aegrea koos 2012. aasta kvartaliandmete korrektsiooniga avaldab Statistikaamet 09.09.2013.

Täpsem teave:

Annika Laarmaa
Talitusejuhataja
Rahvamajanduse arvepidamise talitus
Statistikaamet
Tel 625 9392

Detailsemad andmed on avaldatud statistika andmebaasis
(<http://www.stat.ee/andmebaas>).